

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Lege privind grădinile zoologice

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de Lege privind grădinile zoologice este elaborat de către Sergiu Balacci, consultant principal, Direcția politici în domeniul conservării naturii și biodiversității, Ministerul Mediului
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Prezentul proiect este elaborat în scopul executării acțiunii 329 din Planul național de reglementări pentru anul 2025 aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 841/2024; acțiunii 47, Capitolul 27, Mediu și schimbări climatice, Clusterul 4, Agenda verde și conectivitatea sustenabilă din Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027 aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 829/2023; și în temeiul Legii nr. 112/2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 185-199, art. 442).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative În contextul global actual, protecția faunei sălbatice și conservarea biodiversității devin priorități tot mai urgente, având în vedere presiunile majore exercitate asupra ecosistemelor naturale. Printre cele mai importante amenințări identificate la nivel internațional se numără: - pierderea și fragmentarea habitatelor naturale, cauzate de activități antropice precum defrișările masive, extinderea zonelor urbane, agricultura intensivă și extracția de resurse; - schimbările climatice, care forțează migrarea unor specii și destabilizează lanțurile trofice; - braconajul și comerțul ilegal cu animale sălbatice, o piață ilicită globală estimată la peste 19 miliarde USD anual, ce contribuie la declinul rapid al speciilor emblematic (ex. aproximativ 35000 de elefanți, 1000 de rinoceri și un număr considerabil de tigri sunt uciși anual);

- poluarea, în special cea agricolă (peste 2,5 milioane de tone de pesticide utilizate anual, conform FAO și OECD), care afectează grav sănătatea animalelor și ecosistemele;

- expansiunea infrastructurii, ce conduce la conflicte frecvente între om și animale;

- răspândirea speciilor invazive, care pun în pericol speciile autohtone și reduc diversitatea biologică.

Cu toate că există numeroase acorduri internaționale relevante (ex. CITES, Convenția privind Diversitatea Biologică), eficiența acestora este deseori diminuată de lipsa fondurilor, capacității administrative și unui cadru normativ național adecvat.

În acest context, grădinile zoologice moderne joacă un rol esențial în conservarea biodiversității, fiind implicate în:

- protejarea și reproducerea speciilor amenințate;
- cercetarea științifică aplicată asupra comportamentului și fiziologiei faunei;
- educația publicului cu privire la importanța conservării mediului natural.

La nivel global, conform World Association of Zoos and Aquariums (WAZA), activează peste 1500 de grădini zoologice, dintre care aproximativ 400 în Europa, membre ale EAZA (European Association of Zoos and Aquaria), care adăpostesc peste 300000 de animale și contribuie activ la proiecte de conservare, reintroducere în sălbăticie și educație ecologică.

În Republica Moldova, situația este caracterizată de multiple deficiențe care împiedică grădinile zoologice să-și îndeplinească funcțiile de bază. Problema fundamentală o constituie în absența unui cadru normativ specific, coerent și aplicabil, adaptat standardelor europene. Această lacună legislativă generează o serie de consecințe negative:

- lipsa reglementărilor clare privind autorizarea, monitorizarea sau închiderea grădinilor zoologice;

- absența unor standarde minime pentru bunăstarea animalelor, modul de întreținere, spațiul necesar, hrănirea sau îngrijirea veterinară;

- neexistența unor cerințe explicite pentru programe de conservare, cercetare și educație ecologică;

- lipsa prevederilor privind responsabilitățile administratorilor și angajamentele instituțiilor față de biodiversitate;

- capacitate de control deficitară, cu inspecții rare și sancțiuni ineficiente;
- slaba integrare în rețelele internaționale de protecție a faunei, ceea ce reduce impactul în domeniul conservării.

În prezent, grădinile zoologice funcționează în baza Legii nr. 136/2007, un act normativ incomplet, care:

- nu prevede un mecanism de autorizare clar și transparent;
- nu include standarde minime obligatorii privind întreținerea animalelor;
- nu reglementează componenta de cercetare științifică;
- nu definește obligații concrete în materie de educație publică și conservare.

Această lipsă de reglementare conduce la situații incerte și periculoase, cum ar fi introducerea în țară a unor specii sălbatice exotice fără un cadru clar privind deținerea, întreținerea și urmărirea destinației ulterioare a acestora.

De exemplu, în anul 2024, s-au raportat importuri de animale precum:

- a) din Ucraina: 10 cerbi lopătați și 2 zebre;
- b) din Ungaria: 20000 fazani;
- c) din România: 15000 fazani și 50 struți;
- d) din Namibia: 1 antilopă Blesbok, 1 antilopă Nyala, 1 antilopă Șamur, 1 antilopă săritoare, 1 antilopă Comura.

Lipsa unui sistem funcțional de urmărire a acestor animale și a responsabilităților aferente poate genera riscuri pentru biodiversitate, sănătatea publică și bunăstarea animalelor.

Proiectul de lege propus are ca obiectiv transpunerea Directivei 1999/22/CE a Consiliului, care reglementează întreținerea animalelor sălbatice în grădini zoologice și stabilește standarde minime privind:

- autorizarea funcționării;
- efectuarea inspecțiilor periodice;
- elaborarea și implementarea programelor de conservare;
- asigurarea bunăstării animalelor și educației publicului.

Conform preambulului Directivei, lipsa unor norme armonizate duce la tratamente necorespunzătoare aplicate animalelor, neglijarea obiectivelor de educație și conservare și la dificultăți în cooperarea transfrontalieră între instituții similare.

Adaptat la contextul național, proiectul urmărește:

- corectarea vidului legislativ existent;
- crearea unui mecanism clar, eficient și aplicabil de autorizare și supraveghere a grădinilor zoologice;
- asigurarea conformității cu bunele practici europene;
- consolidarea rolului acestor instituții în educație, cercetare și conservare a biodiversității.

Părțile interesate:

Actul normativ va afecta în mod direct:

- Grădinile zoologice active în Republica Moldova, în special Grădina Zoologică din Chișinău (singura cu activitate permanentă, deschisă publicului);
- Instituțiile de cercetare și educație implicate în protejarea faunei;
- Autoritățile de reglementare și control, precum Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului (IPM), Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), responsabile de autorizare, monitorizare și sancționare.

Indirect, vor fi influențate comunitățile locale și publicul larg, prin accesul la instituții care respectă standarde de bunăstare animală, oferă educație ecologică și contribuie la protecția speciilor.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Legii privind grădinile zoologice are drept scop reglementarea unitară a cerințelor privind protejarea faunei sălbatice și conservarea biodiversității, prin instituirea unui cadru normativ clar pentru autorizarea, funcționarea și controlul grădinilor zoologice. Prin această intervenție legislativă se urmărește sporirea contribuției grădinilor zoologice la eforturile de conservare, educație ecologică și cercetare științifică, în conformitate cu angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova.

Totodată, proiectul urmărește armonizarea legislației naționale cu reglementările Uniunii Europene în materie, în special cu dispozițiile Directivei 1999/22/CE privind păstrarea animalelor sălbatice în grădini zoologice.

Principalele prevederi ale proiectului sunt următoarele:

- Instituirea unui mecanism clar de funcționare a grădinilor zoologice;
- Reglementarea procedurii de autorizare și retragere a autorizației de mediu;
- Stabilirea normelor privind evidența și înregistrarea animalelor deținute de grădinile zoologice, precum și gestionarea listelor colecțiilor;

- Promovarea educației publicului și a activităților de cercetare științifică;
- Definirea responsabilităților instituționale și a atribuțiilor autorităților competente în domeniu.

Elementele de noutate introduse de proiect includ:

- Introducerea noțiunilor precum: „activitate de cercetare în grădinile zoologice”, „autorizarea grădinilor zoologice”, „bunăstarea animalelor”, „animal sălbatic”, „educația în domeniul biodiversității”;
- Definirea detaliată a procedurii de autorizare și retragere a autorizației de mediu;
- Stabilirea normelor privind controlul și monitorizarea originii și provenienței animalelor din grădinile zoologice;
- Instituirea obligației de monitorizare a grădinilor zoologice și publicarea listei acestora pe pagina web a Agenției de Mediu;
- Reglementarea măsurilor de protecție a animalelor în caz de închidere a grădinii zoologice;
- Stabilirea unor norme clare privind identificarea individuală și înregistrarea în grup a animalelor deținute;
- Obligativitatea întocmirii și actualizării listei anuale a colecției de animale din grădinile zoologice;
- Reglementarea activităților de educație publică și promovarea colaborării cu instituții de cercetare;
- Stabilirea obligației Guvernului de a elabora cerințe tehnice privind bunăstarea animalelor și asigurarea siguranței publicului în cadrul grădinilor zoologice.

Aplicarea noilor prevederi se va face potrivit dispozițiilor legale în vigoare. Având în vedere faptul că Directiva 1999/22/CE este deja aplicabilă din anul 1999, iar Legea nr. 136/2007 reglementează în mod parțial acest domeniu, proiectul de lege nu prevede un termen extins pentru transpunere.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În cadrul elaborării proiectului de lege privind grădinile zoologice, au fost analizate mai multe opțiuni alternative pentru reglementarea și controlul activităților acestora. Fiecare opțiune a fost evaluată în funcție de avantajele și dezavantajele sale, iar cele respinse au fost identificate din cauza riscurilor asociate cu implementarea insuficientă sau ineficientă a reglementărilor.

1. Opțiunea de reglementare minimă (fără reglementări detaliate)

Această opțiune presupune adoptarea unui cadru legislativ mai general, care să reglementeze doar aspectele fundamentale ale funcționării grădinilor zoologice, lăsând autoritățile locale sau instituțiile respective să stabilească detalii suplimentare.

Motive pentru respingerea opțiunii:

Inconsistență în implementare: Lipsa unui cadru uniform ar putea duce la discrepante semnificative între grădinile zoologice, ceea ce ar afecta protecția animalelor și a biodiversității.

Control insuficient: Absența unor norme detaliate ar putea încuraja nerespectarea reglementărilor privind bunăstarea animalelor și conservarea faunei sălbatice.

2. Opțiunea de a nu crea un mecanism de autorizare decentralizat

Această opțiune presupune ca autorizarea și retragerea autorizațiilor să fie gestionate la nivel local, fără un mecanism național centralizat.

Motive pentru respingerea opțiunii:

Lipsa uniformității: Aplicarea diferită a reglementărilor la nivel local ar fi dus la discrepante între grădinile zoologice din diferite regiuni.

Control limitat: Fără un control centralizat, monitorizarea conformității cu reglementările internaționale ar fi fost mai dificilă.

3. Opțiunea de a nu reglementa normele privind educația publicului și cercetarea științifică

Aici nu ar fi existat reglementări specifice privind implicarea grădinilor zoologice în educația publicului sau în cercetarea științifică legată de protecția faunei sălbatice.

Motive pentru respingerea opțiunii:

- Impact educativ scăzut: Fără reglementări clare, grădinile zoologice nu ar fi putut juca un rol eficient în educația ecologică a publicului.

- Limitarea cercetării: Absența unui cadru legislativ adecvat ar fi restrâns posibilitățile grădinilor zoologice de a contribui la cercetări internaționale de conservare a speciilor pe cale de dispariție.

4. Opțiunea de a nu stabili norme de protecție pentru animalele din grădinile zoologice în cazul închiderii acestora

Această opțiune presupune neadoptarea unor reglementări clare privind gestionarea animalelor în cazul în care o grădină zoologică ar trebui să se închidă temporar sau definitiv.

Motive pentru respingerea opțiunii:

- Risc pentru sănătatea animalelor: Fără reglementări clare, animalele ar fi fost expuse la riscuri de sănătate și bunăstare în absența unor soluții de relocare adecvate.

- Consecințe negative pentru faună: Animalele ar fi putut fi relocate în condiții improprii sau ajunge în locuri nesigure, fără protecție corespunzătoare.

5. Opțiunea de a înlocui autorizația de mediu cu un sistem de înregistrare.

Motive pentru respingerea opțiunii:

Directiva 1999/22/CE permite excepții doar în condiții stricte și dovedite.

Deși articolul 5 al Directivei 1999/22/CE prevede posibilitatea unei derogări de la sistemul de autorizare, această derogare este condiționată de faptul că statul membru trebuie să demonstreze Comisiei Europene, într-un mod convingător, că cerințele directivei sunt îndeplinite și menținute printr-un sistem echivalent, cu inspecții riguroase și posibilitatea închiderii grădinilor zoologice neconforme. În cazul Republicii Moldova, acest mecanism alternativ nu este implementat și nu există un cadru demonstrabil echivalent care să ofere aceleași garanții de protecție a animalelor.

Autorizarea de mediu este esențială pentru controlul preventiv și pentru trasabilitate.

Sistemul de autorizare prealabilă permite autorităților să verifice, înainte de începerea activității, respectarea condițiilor esențiale privind bunăstarea animalelor, protecția mediului și siguranța publică. Înregistrarea simplă, fără o analiză prealabilă și un aviz tehnic, diminuează capacitatea de control ex-ante și lasă loc unor abateri care pot fi identificate abia post-factum, în urma unor inspecții – adică tardiv.

Situația națională nu permite aplicarea excepției prevăzute de directivă

Republica Moldova nu este stat membru al Uniunii Europene și, chiar în perspectiva alinierii la standardele europene, nu are obligația imediată de a justifica o derogare față de Comisie. În plus, infrastructura instituțională și capacitatea de inspecție actuală nu oferă garanții suficiente pentru aplicarea unui regim bazat exclusiv pe înregistrare și inspecții ulterioare, fără autorizație inițială.

Autorizația de mediu include și o abordare integrată a protecției naturii

Grădinile zoologice, prin natura activității lor, afectează mai multe componente ale mediului, inclusiv biodiversitatea locală, gestionarea deșeurilor, utilizarea resurselor naturale și protecția împotriva zoonozelor. Astfel, autorizarea de mediu este un instrument esențial și transversal care depășește simpla înregistrare administrativă.

Schimbarea regimului juridic ar slăbi instrumentele de reglementare

Înlocuirea autorizației cu înregistrarea ar echivala cu o reducere a standardelor de control și conformitate. În lipsa unei autorizații formale, autoritățile pierd un instrument juridic clar pentru a refuza deschiderea unor grădini zoologice neconforme, ceea ce poate duce la riscuri sporite pentru bunăstarea animalelor și la probleme reputaționale în plan internațional.

Astfel, adoptarea regimului de autorizare de mediu este o soluție justificată, conformă cu obiectivele Directivei 1999/22/CE, adaptată realităților administrative ale Republicii Moldova și necesară pentru asigurarea unui cadru robust de protecție a animalelor sălbatice în grădini zoologice. Opțiunea alternativă de „înregistrare fără autorizare” nu este oportună, nu oferă aceleași garanții și ar necesita un sistem instituțional care în prezent nu există.

În concluzie, opțiunile alternative au fost respinse din cauza riscurilor legate de implementarea inconsistentă a reglementărilor, lipsa unui control centralizat eficient și impactul negativ asupra protecției animalelor și educației publicului. Proiectul de lege adoptă o abordare detaliată și unitară, care asigură o reglementare coerentă, conformă cu standardele internaționale, pentru o protecție adecvată a faunei sălbatice și a bunăstării animalelor.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1 Implementarea prevederilor Legii privind grădinile zoologice nu va genera un impact semnificativ asupra sectorului public și nu va conduce la modificări structurale sau instituționale majore în cadrul administrației publice. De asemenea, nu se preconizează necesitatea unor reforme structurale sau instituționale în scopul aplicării acestei legi. Implementarea va putea fi realizată eficient în cadrul structurilor administrative existente, fără a impune schimbări fundamentale în organizarea sau funcționarea acestora. Autoritățile competente vor opera în baza reglementărilor deja stabilite, iar resursele și capacitățile instituționale actuale vor fi suficiente pentru implementarea reglementărilor prevăzute de lege.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative.

Implementarea prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului nu va implica alocarea de fonduri suplimentare din bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul de lege privind grădinile zoologice introduce un cadru normativ actualizat, menit să asigure respectarea unor standarde moderne în materie de autorizare, protecție a animalelor, educație publică și cercetare științifică. Aceste prevederi vor avea un impact direct asupra agenților economici care dețin sau intenționează să deschidă grădini zoologice private în Republica Moldova. În ceea ce privește procedura de autorizare a grădinilor zoologice, proiectul prevede obținerea autorizației de mediu pe termen indeterminat fără costuri suplimentare

(gratuit).

În prezent, în Republica Moldova funcționează o singură grădină zoologică autorizată, aflată în proprietatea publică a Primăriei municipiului Chișinău, ale cărei cheltuieli sunt acoperite din bugetul local. Aceasta deja aplică un sistem de evidență a animalelor și investește în formarea personalului, conform cerințelor propuse în proiect, astfel încât nu va necesita alocări financiare suplimentare semnificative.

Proiectul prevede obligația constituirii unui fond de rezervă, din partea agenților economici, pentru situații de urgență, menit să asigure resurse financiare în vederea intervențiilor rapide în caz de criză (asistență veterinară, evacuare a animalelor etc.). Acest mecanism reflectă bune practici internaționale, adoptate în diverse state, precum:

Estonia, unde legea impune dovada capacității financiare nu doar pentru operare curentă, dar și pentru gestionarea obligațiilor privind bunăstarea animalelor;

Regatul Unit, unde se propune instituirea unui „Zoo Insurance Bond” în scopul protejării animalelor în cazul închiderii unei grădini zoologice;

Statele Unite, unde instituții precum Maryland Zoo sau Central Florida Zoo au constituit fonduri de urgență pentru crize sanitare sau dezastre naturale.

Deși valoarea acestor fonduri nu este standardizată la nivel internațional, există modele de bună practică, precum:

- Modelul pe 3–6 luni: fondul trebuie să acopere între 3 și 6 luni de cheltuieli operaționale esențiale (îngrijirea animalelor, tratamente, salarii de bază, costuri de evacuare).

- Modelul procentual: 5%–10% din bugetul anual.

- Modelul pe bază de evaluare de risc: adaptat în funcție de locație, tipul speciilor și condițiile de infrastructură.

În acest context, proiectul de lege privind grădinile zoologice prevede că fondul financiar de rezervă pentru necesități urgente, inclusiv pentru asistență veterinară și evacuarea animalelor în cazuri de urgență să fie de 5% din resursele financiare pentru întreținerea pe termen de un 1 an ale animalelor sălbatice indicate în cerere în condiții optime de sănătate.

Beneficiile pentru agenții economici

Implementarea proiectului de lege aduce o serie de beneficii concrete pentru agenții economici din sectorul privat, oferind un cadru favorabil dezvoltării și profesionalizării grădinilor zoologice:

1. Creșterea atractivității și a veniturilor

Respectarea standardelor legale contribuie la consolidarea încrederii publicului și atragerea unui număr mai mare de vizitatori. Activitățile educaționale, evenimentele tematice și serviciile conexe pot genera venituri suplimentare.

2. Acces la finanțări naționale și internaționale

Grădinile zoologice conforme cu reglementările pot aplica pentru granturi, subvenții sau facilități fiscale în domenii precum conservarea biodiversității, educația ecologică și infrastructura verde.

3. Oportunități de parteneriat și colaborare științifică

Legea încurajează parteneriatele cu universități, institute de cercetare și organizații internaționale, permițând accesul la expertiză, resurse și participarea în proiecte comune.

4. Îmbunătățirea reputației și încrederea publicului

Aderarea la standarde etice și de bunăstare animală va contribui la consolidarea imaginii grădinii zoologice ca instituție responsabilă, fapt ce atrage investitori, sponsori și susținători din mediul privat și non-guvernamental.

5. Dezvoltarea economică locală

Grădinile zoologice pot deveni centre de atracție turistică, stimulând indirect economia locală prin creșterea cererii pentru servicii conexe (cazare, alimentație publică, transport etc.).

6. Stabilitate legislativă și previzibilitate

Introducerea unui cadru legal clar, cu cerințe bine definite, oferă agenților economici siguranță juridică și predictibilitate în planificarea investițiilor.

Concluzie

Prin introducerea unor standarde europene și bune practici internaționale, proiectul de lege reglementează activitatea grădinilor zoologice într-o manieră care echilibrează obligațiile legale cu stimulentele economice. Astfel, cadrul legal propus creează premise favorabile pentru dezvoltarea durabilă, profesionalizarea și atragerea investițiilor în sectorul privat, contribuind totodată la bunăstarea animalelor, educația ecologică a populației și protecția biodiversității.

4.4 Impactul social.

Implementarea Legii privind grădinile zoologice va avea un impact semnificativ asupra societății, influențând atât comportamentele și atitudinile publicului, cât și activitățile educaționale, culturale și de protecție a mediului. Iată principalele aspecte ale impactului social:

1. Educarea și sensibilizarea publicului:

Conștientizarea importanței biodiversității: Legea va contribui la promovarea educației ecologice și la creșterea gradului de conștientizare a populației privind importanța protecției faunei sălbatice. Grădinile zoologice vor deveni centre educaționale cheie, oferind vizitatorilor informații despre protecția animalelor și conservarea ecosistemelor, influențând astfel atitudinile și comportamentele față de natură.

Programe educaționale și interactive: Prin reglementarea și încurajarea activităților educaționale, grădinile zoologice vor deveni mai accesibile și mai atractive pentru tineri, școlari și familii. Proiectele educaționale interactive, vizitele

ghidate și expozițiile vor juca un rol crucial în formarea unei noi generații de oameni conștienți de importanța protecției mediului.

2. Promovarea unui comportament responsabil față de mediu:

Instruirea comunității privind protecția mediului: Prin activitățile educaționale și de informare, grădinile zoologice vor contribui la dezvoltarea unui comportament responsabil față de mediu, încurajând publicul să adopte obiceiuri mai ecologice în viața de zi cu zi. De exemplu, vizitatorii vor învăța despre importanța conservării resurselor naturale și protecția animalelor sălbatice, ceea ce poate duce la o schimbare a comportamentului lor în privința consumului și gestionării resurselor.

Creșterea respectului față de animale și față de natura înconjurătoare: În urma interacțiunii cu animalele și obținerea informațiilor despre speciile pe cale de dispariție, publicul va deveni mai empatic și mai responsabil în ceea ce privește protecția animalelor și a habitatelor lor naturale.

3. Implicarea comunității în activități de voluntariat și protecția faunei:

Crearea de oportunități de voluntariat: Legea va încuraja implicarea activă a cetățenilor în activități de protecție a faunei sălbatice și în programele educaționale ale grădinilor zoologice. Voluntarii ar putea participa la proiecte de restaurare a habitatelor naturale, activități de educație ecologică sau cercetări științifice, iar acest lucru va întări sentimentul de responsabilitate socială în rândul comunității.

Dezvoltarea unor inițiative comunitare: Grădinile zoologice vor putea deveni puncte de întâlnire pentru diverse grupuri comunitare, instituții educaționale și organizații de mediu. Astfel, vor exista oportunități de colaborare și implicare a cetățenilor în diverse proiecte ecologice, ce vor avea un impact direct asupra calității vieții în comunitățile respective.

4. Promovarea turismului educațional și ecologic:

Atracții turistice educative: Grădinile zoologice vor deveni destinații turistice importante, atrăgând vizitatori locali și internaționali interesați de conservarea faunei sălbatice. Aceasta va contribui nu doar la protejarea biodiversității, dar și la dezvoltarea turismului educațional și ecologic, având un impact benefic asupra economiei locale și regionale.

Promovarea unui turism responsabil: Vizitele la grădinile zoologice vor stimula un turism mai responsabil și mai conștient de protecția mediului, încurajând vizitatorii să adopte comportamente mai ecologice și să susțină activitățile de conservare.

5. Îmbunătățirea imaginii publice și responsabilitatea socială:

Consolidarea responsabilității sociale a grădinilor zoologice: Prin respectarea reglementărilor stricte și prin promovarea unui tratament etic și responsabil al animalelor, grădinile zoologice vor câștiga încrederea publicului și

vor deveni exemple de bune practici în domeniul protecției mediului și educației ecologice. Acest lucru va contribui la îmbunătățirea imaginii grădinilor zoologice și va crea o relație mai puternică între acestea și comunitățile în care sunt situate.

Creșterea implicării în problemele ecologice globale: Implementarea acestei legi va sprijini grădinile zoologice în a deveni parte activă a soluțiilor la problemele ecologice globale, cum ar fi schimbările climatice și pierderea biodiversității, iar acest lucru va influența pozitiv percepția publicului asupra importanței protecției faunei sălbatice.

6. Impactul asupra sănătății și bunăstării publice:

Încurajarea unui stil de viață sănătos: Vizitele la grădinile zoologice pot deveni activități recreative pentru familii, contribuind la promovarea unui stil de viață activ și sănătos. În plus, educația ecologică va sprijini o mai bună înțelegere a importanței unui mediu curat și sănătos.

Promovarea unui mediu mai curat și mai sigur: Prin reglementările stricte de protecție a animalelor și a mediului înconjurător, grădinile zoologice vor contribui indirect la îmbunătățirea calității mediului urban și rural, făcându-l mai curat și mai sigur pentru vizitatori și comunități.

Implementarea Legii privind grădinile zoologice va avea un impact social pozitiv, influențând comportamentele, atitudinile și implicarea publicului în protecția mediului și conservarea faunei sălbatice. Grădinile zoologice vor deveni centre educaționale valoroase, contribuind la formarea unei generații mai responsabile și mai conștiente de importanța biodiversității. De asemenea, va stimula dezvoltarea unui turism ecologic și responsabil, având beneficii asupra economiei locale și asupra imaginii publice a instituțiilor implicate în protecția mediului.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal.

Prezenta Lege nu aduce atingere cerințelor prevăzute în Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen.

Prezenta Lege nu influențează în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen precum și măsurile menite să elimine discriminarea și să promoveze oportunitățile egale în toate domeniile vieții sociale.

4.5. Impactul asupra mediului.

Implementarea Legii privind grădinile zoologice va avea un impact semnificativ asupra mediului, contribuind direct la protecția biodiversității și la gestionarea resurselor naturale într-un mod responsabil.

Iată principalele aspecte ale impactului asupra mediului:

1. Conservarea biodiversității:

Protecția speciilor pe cale de dispariție: Legea va contribui la conservarea speciilor de animale sălbatice amenințate cu dispariția prin stabilirea unor

reglementări stricte privind adăpostirea și protejarea acestora. Grădinile zoologice vor deveni centre esențiale pentru programele de reproducere în captivitate și pentru reintroducerea speciilor în habitatul lor natural, reducând riscul extincției acestora.

Crearea de habitate protejate: Grădinile zoologice vor implementa măsuri pentru asigurarea unor condiții apropiate de cele naturale pentru animalele adăpostite, încurajând astfel conservarea habitatelor naturale și protejând ecosistemele fragile. Aceste măsuri pot include reabilitarea și protecția habitatelor naturale pentru specii vulnerabile, contribuind astfel la menținerea echilibrului ecologic.

2. Reducerea impactului negativ asupra habitatelor naturale:

Prevenirea vânătorii ilegale și comerțului cu animale sălbatice: Legea va întări măsurile de control și reglementare a comerțului ilegal cu animale sălbatice și a vânătorii ilegale, ajutând astfel la protejarea habitatelor naturale din care aceste specii provin. Prin reducerea presiunii asupra populațiilor de animale sălbatice, va fi prevenită deteriorarea habitatelor lor naturale.

Protejarea ecosistemelor locale: Măsurile de protecție a animalelor și a habitatelor lor vor contribui la conservarea ecosistemelor locale, inclusiv pădurile, savanele, și alte habitate naturale care sunt esențiale pentru menținerea echilibrului ecologic. Astfel, grădinile zoologice vor sprijini protecția nu doar a speciilor de animale, ci și a vegetației și a altor resurse naturale.

3. Promovarea educației ecologice și responsabilității față de mediu:

Creșterea conștientizării ecologice a publicului: Legea va facilita educația ecologică în grădinile zoologice, iar vizitatorii vor învăța despre importanța protejării biodiversității și despre modul în care pot contribui la conservarea mediului. Aceasta va conduce la o mai mare responsabilitate ecologică a publicului și la adoptarea unor comportamente mai sustenabile, care vor sprijini protecția mediului.

Educația privind schimbările climatice și efectele acestora asupra faunei: Grădinile zoologice vor deveni centre de educație și informare despre efectele schimbărilor climatice asupra biodiversității, contribuind astfel la conștientizarea populației cu privire la impactul negativ al încălzirii globale asupra animalelor și habitatelor lor.

4. Gestionarea resurselor naturale în mod sustenabil:

Reducerea consumului de resurse naturale: Grădinile zoologice vor fi încurajate să adopte practici sustenabile în gestionarea resurselor naturale, cum ar fi apă, energie și materiale, reducând astfel impactul lor asupra mediului. Măsurile de eficientizare a consumului de energie și de gestionare responsabilă a deșeurilor vor ajuta la minimizarea amprente ecologice a acestor instituții.

Promovarea energiei regenerabile și a tehnologiilor ecologice: Grădinile

zoologice vor putea implementa soluții ecologice, cum ar fi panouri solare, sisteme de colectare a apei de ploaie sau tehnologiile de reciclare a deșeurilor, pentru a reduce impactul lor asupra mediului. Aceste măsuri vor sprijini tranziția către o economie verde și vor contribui la protejarea resurselor naturale.

Implementarea Legii privind grădinile zoologice va avea un impact semnificativ și pozitiv asupra mediului, contribuind la protejarea și conservarea biodiversității, la protejarea habitatelor naturale și la reducerea presiunii asupra ecosistemelor. De asemenea, va sprijini educația ecologică și responsabilitatea socială în ceea ce privește protecția mediului, încurajând un comportament mai sustenabil al publicului și al sectorului privat. Grădinile zoologice vor deveni actori-cheie în eforturile de conservare globală și locală, având un impact pozitiv asupra mediului pe termen lung.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Prezenta Lege transpune Directiva 1999/22/CE a Consiliului din 29 martie 1999 privind animalele sălbatice din grădini zoologice, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 94, din 29 martie 1999, CELEX: 31999L0022.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Pentru a evidenția gradul de compatibilitate al proiectului de Lege cu legislația Uniunii Europene, a fost elaborat tabelul de concordanță. În conformitate cu articolul 35 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, proiectul urmează să fie supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul consultării publice, în data de 10.01.2025 a fost plasat pe pagina Particip.gov.md anunțul privind inițierea elaborării proiectului la următoarea adresă: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-privind-gradinile-zoologice-si-acvariile-publice/13763>.

Ulterior, în urma deciziei luate în ședința secretarilor generali de stat și obținerea numărului unic 100/MM/2025 proiectul a fi supus consultării publice. În data de 18.02.2025 proiectul a fost plasat pe pagina oficială a ministerului mediului și pe pagina web a guvernului la următoarea adresă:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13973

În conformitate cu pct. 229 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova,

2024, nr. 311-313, art.631), proiectul de lege privind grădinile zoologice (număr unic 100/MM/2025) în data de 23.05.2025 s-a remis spre avizare repetată autorităților, instituțiilor și ONG-uri din domeniu.

Suplimentar, acesta a fost plasat pe pagina Ministerului Mediului la următoarea adresă:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-avizarea-repetata-a-proiectului-de-lege-privind-gradinile-zoologice-numar-unic-100mm2025/14531>

Suplimentar, spre informare, la data de 04.09.2025, pe pagina oficială a Ministerului Mediului este plasat proiectul definitivat al Legii privind grădinile zoologice (număr unic 100/MM/2025), împreună cu documentele aferente, după parcurgerea procedurilor de avizare, avizare repetată și expertizare, conform prevederilor legale.

7. Concluziile expertizelor

Conform art. 36 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative Proiectul a fost supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție. Obiecțiile au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

Conform art. 37 din legea nr.100/2017 cu privire la actele normative Proiectul a fost supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției. Obiecțiile au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Implementarea Legii privind grădinile zoologice necesită modificarea și abrogarea următoarelor acte normative.

(1) Grădinile zoologice existente la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi autorizate de către Agenția de Mediu în baza cererii depuse de administrator, în termen de cel mult 3 ani, calculat de la data intrării în vigoare a cerințelor prevăzute la alin. (3).

(2) În termenul prevăzută la alin. (1) grădinile zoologice pot continua să funcționeze în baza autorizațiilor valabile existente, cu respectarea obligațiilor legale aplicabile.

(3) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va elabora și aproba Cerințele privind bunăstarea animalelor sălbatice deținute în captivitate și siguranța publicului în grădinile zoologice.

(4) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

a) Legea grădinilor zoologice nr. 136-XVI/2007, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.107-111 art.474);

b) „lit. c) alin. 2 art. 4; art. 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82; lit. d) alin. (2) art. 83; anexa nr. 12 din Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat;

(5) La data intrării în vigoare a prezentei legi se exclude textul: la lit. d) art.12 „și grădini zoologice”; la lit. e) art.14 „și grădinilor zoologice”; la art. 19 „și grădinile zoologice”; la alin. (1) art. 88 „și grădina zoologică”; la alin. (1) și alin. (3) art. (90) „și grădinilor zoologice”; la art. 95 alin. (2) și alin. (3) „și grădinii zoologice”; la art.105 „anexa nr.12 – Grădinile zoologice”, din Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat;

(6) Tabelul din Capitolul II. Actele permissive care se încadrează în categoria autorizațiilor, din Anexa nr. 1 Nomenclatorul actelor permissive eliberate de către autoritățile emitente persoanelor fizice și persoanelor juridice pentru practicarea activității de întreprinzător din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător se completează și va avea următorul cuprins:

60 ²	Autorizație de mediu pentru grădinile zoologice	Agenția de Mediu	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Gratuit	Termen nelimitat
-----------------	---	------------------	---	---------	------------------

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Prin intervenția propusă, se va crea cadrul juridic național privind cerințele grădinilor zoologice aliniat la acquis-ul comunitar și respectarea angajamentelor asumate în cadrul Acordului de Asociere.

Implementarea prevederilor actului normativ se pune în sarcina Agenției de Mediu, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și Inspectoratului pentru Protecția Mediului.

Ministru

Sergiu LAZARENCU

Ex.: Sergiu Balacci

e-mail: serghei.balacci@mediu.gov.md

tel. 022 204 574